

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ
«БАНКІВСЬКА СПРАВА»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*

Код та найменування спеціальності *072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*

Освітньо-професійна програма *Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *071 «Облік і оподаткування» (D1 Облік і оподаткування) та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок) галузі знань 07 «Управління та адміністрування» (D Бізнес, адміністрування та право)*

«26» листопада 2025 р. протокол № 2.

Реєстраційний номер в навчальному відділі

K18-03/2025-26

1. Загальна інформація

Кафедра: фінансів, обліку та аудиту

Викладач: **Маркова Тетяна Дмитрівна,**
доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту, кандидат економічних наук,

Профайл

Контакти:

тел: 048-7124275

e-mail: markova.tetiana17@gmail.com

Освітній компонент викладається на 3 курсі у 5 семестрі

Кількість: кредитів – 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	60	30	30
заочна	20	10	10
Самостійна робота, годин	Денна - 90		Заочна - 130

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Банківська справа» свідчить, що розвиток ринкових відносин зумовлює підвищення ролі банківської діяльності в різних галузях економіки України. Одним із найважливіших чинників ефективного функціонування ринкової економіки є високий рівень розвитку грошово-кредитних відносин у суспільстві. З урахуванням закономірностей функціонування грошей та грошового ринку, банків, банківської системи формується економічна політика держави взагалі і грошово-кредитна політика центрального банку зокрема, здійснюється державне регулювання всіх сфер економічного життя суспільства.

Освітній компонент «Банківська справа» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Електронний документообіг», «Бухгалтерський облік і контроль фінансових операцій», «Гроші та кредит».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – є формування системи знань у галузі банківництва, зокрема теорії грошей та кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики та розвитку банківської справи, організації функціонування банківських установ та технології здійснення банками пасивних та активних операцій, надання банківських послуг.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Банківська справа» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування](#) та освітньо-професійній програмі «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської сфери та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1. Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1.			
Фінансове посередництво грошового ринку			
1	Теоретичні засади фінансового посередництва (Гроші як форма вияву суспільних відносин. Сутність кредиту і передумови формування кредитних відносин. Еволюція, суть та функції фінансового посередництва. Поняття кредитної системи та характеристика її елементів. Система небанківських фінансово-кредитних посередників, їх види та призначення).	2	1
2	Грошовий обіг та платіжні системи (Поняття грошового обігу та грошових потоків в економіці. Характеристика грошової маси та швидкості обігу грошей. Сутність, види та елементи грошової системи. Суть, класифікація та основні принципи організації платіжних систем. Банківські платіжні системи та їх загальна характеристика. Платіжні системи в Інтернеті. Електронні гроші. Криптовалюти).	4	1
Змістовний модуль 2.			
Економічні основи банківської справи			
3	Сутність, принципи побудови та функцій банківської системи (Історичні витoki становлення та розвитку банківських систем. Сутність банківської системи та її інституціональна структура. Складові елементи банківської системи України. Банківські об'єднання та особливості їх створення в Україні. Роль банківської системи в економічному розвитку країни).	4	1
4	Центральний банк та його роль у монетарному регулюванні економіки (Призначення та створення центральних банків. Статус та основні функції центрального банку. Правовий статус, структура та функції Національного банку України. Емісія готівки та організація грошового обігу НБУ. Грошово-кредитна політика. Інструменти грошово-кредитної політики. Кредитні відносини НБУ з банківськими установами. Регулювання діяльності комерційних банків. Банківський нагляд. Валютне регулювання і контроль. Обслуговуючі функції НБУ).	4	2
5	Організація діяльності комерційних банків (Банк як головна складова фінансово-кредитної системи. Правова основа діяльності банків. Загальна характеристика банківських операцій. Пасивні операції. Власний капітал банку, його структура, джерела формування, функції та значення. Активні операції. Характеристика банківських активів. Кредитні операції банків. Банківська діяльність у сфері інвестицій. Комісійно-посередницькі послуги).	4	1
6	Оцінка надійності банків на ринку і вибір банківської установи для обслуговування (Теоретичні засади банківських ризиків. Стрес-тестування як метод виявлення системних ризиків банківської діяльності. Економічна сутність фінансової стійкості банку та фактори впливу на неї. Методи оцінки фінансової стійкості банків та їх характеристика. Процес розробки і впровадження стандартів якості обслуговування клієнтів банку).	4	2
Змістовний модуль 3.			
Особливості взаємовідносин банків із суб'єктами ринку			
7	Основи банківського обслуговування різних секторів економіки (Теоретичні основи кредитування корпоративного сектору. Оцінка кредитоспроможності позичальника-юридичної особи. Особливості	4	1

	кредитування малого та середнього бізнесу. Особливості кредитування підприємств АПК. Система пільгового кредитування підприємств АПК. Банківське кредитування зовнішньоекономічної діяльності. Основні різновиди кредитування експортно-імпорتنих операцій. Інвестиційне кредитування. Іпотечне кредитування та перспективи його розвитку в Україні. Операції банків із обслуговування платіжного обороту. Операції із надання банківських послуг. Система дистанційного банківського обслуговування клієнтів-юридичних осіб).		
8	Робота банківських установ із домогосподарствами (Особливості банківського кредитування фізичних осіб. Споживчі кредити. Кредитування фізичних осіб на споживчі цілі та нагальні потреби. Кредити фізичним особам довгострокового характеру. Оцінка кредитоспроможності позичальника – фізичної особи. Система дистанційного банківського обслуговування клієнтів. Інтернет-банкінг. Послуги комерційних банків у сфері мобільного зв'язку).	4	1
Разом за ОК:		30	10

5.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Усне та тестове опитування за темою «Теоретичні засади фінансового посередництва»	2	1
2	Усне та тестове опитування за темою «Грошовий обіг та платіжні системи»	4	1
3	Усне та тестове опитування за темою «Сутність, принципи побудови та функцій банківської системи»	4	1
4	Усне та тестове опитування за темою «Центральний банк та його роль у монетарному регулюванні економіки»	4	1
5	Усне та тестове опитування за темою «Організація діяльності комерційних банків»	4	1
6	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Оцінка надійності банків на ринку і вибір банківської установи для обслуговування»	4	2
7	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Основи банківського обслуговування різних секторів економіки»	4	1
8	Усне та тестове опитування і розв'язання задач за темою «Робота банківських установ із домогосподарствами»	4	2
Всього за ОК:		30	10

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Опрацювання лекційного матеріалу за темами:	20	20
	Тема 1. Теоретичні засади фінансового посередництва	2	2
	Тема 2. Грошовий обіг та платіжні системи	2	2
	Тема 3. Сутність, принципи побудови та функцій банківської системи	2	2
	Тема 4. Центральний банк та його роль у монетарному регулюванні економіки	4	4
	Тема 5. Організація діяльності комерційних банків	2	2

	Тема 6. Оцінка надійності банків на ринку і вибір банківської установи для обслуговування	4	4
	Тема 7. Основи банківського обслуговування різних секторів економіки	2	2
	Тема 8. Робота банківських установ із домогосподарствами	2	2
2.	Підготовка до практичних занять:	20	40
	Тема 1. Теоретичні засади фінансового посередництва	2	4
	Тема 2. Грошовий обіг та платіжні системи	2	4
	Тема 3. Сутність, принципи побудови та функцій банківської системи	2	4
	Тема 4. Центральний банк та його роль у монетарному регулюванні економіки	2	4
	Тема 5. Організація діяльності комерційних банків	2	4
	Тема 6. Оцінка надійності банків на ринку і вибір банківської установи для обслуговування	6	8
	Тема 7. Основи банківського обслуговування різних секторів економіки	2	4
	Тема 8. Робота банківських установ із домогосподарствами	2	4
3.	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	50	70
	Всього	90	130

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *модульні контрольні роботи;*
- *тестування знань здобувачів з певних тем ОК;*
- *виконання і захист практичних робіт;*
- *усне опитування.*

Підсумковий контроль – *екзамен.*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Фінансове посередництво грошового ринку		
Лекційний курс *	2	2
Практичні заняття*	10	10
Самостійна робота*	3	3
Тест*	5	5
Всього за змістовний модуль 1	20	20
Змістовний модуль 2. Економічні основи банківської справи		
Лекційний курс *	2	2
Практичні заняття*	20	20
Самостійна робота*	3	3
Тест*	5	5
Всього за змістовний модуль 2	30	30

Змістовний модуль 3. Особливості взаємовідносин банків із суб'єктами ринку		
Лекційний курс *	2	2
Практичні заняття *	10	10
Самостійна робота*	3	3
Тест*	5	5
Всього за змістовний модуль 3	20	30
Екзамен	30	30
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті.](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

26-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
20-25 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
16-19 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-15 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Контрольні заходи під час лекційного курсу (за один модуль) для денної та заочної форм навчання

Бали	Критерії оцінювання	Оцінка
1,5-2,0 балів	<i>Присутність на лекціях, активна дискусія за темою лекцій та аргументовані відповіді</i>	відмінно
1,1 -1,4 балів	<i>Присутність на лекціях, активна дискусія за темою лекцій та задовільні відповіді</i>	дуже добре
0,6 – 1,0 балів	<i>Присутність на лекціях та задовільні відповіді</i>	добре
0,1-0,5 балів	<i>Присутність на лекціях та незадовільні відповіді</i>	достатньо
0	<i>Відсутність на лекціях</i>	незадовільно

Практичне заняття (оцінювання одного заняття) для денної та заочної форм навчання

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Оцінка</i>
<i>4,0-5,0 балів</i>	<i>Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	<i>відмінно</i>
<i>3,0 -3,9 балів</i>	<i>Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	<i>дуже добре</i>
<i>2,0 – 2,9 балів</i>	<i>Практична робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	<i>добре</i>
<i>1,0 – 1,9 балів</i>	<i>Практична робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	<i>достатньо</i>
<i>0 – 0,9 балів</i>	<i>Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	<i>незадовільно</i>

Тестування (оцінювання для денної та заочної форм навчання)

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Оцінка</i>
<i>4,0-5,0 балів</i>	<i>90 - 100 % правильних відповідей</i>	<i>відмінно</i>
<i>3,0 -3,9 балів</i>	<i>74 – 89% правильних відповідей</i>	<i>дуже добре</i>
<i>2,0 – 2,9 балів</i>	<i>60 – 73% правильних відповідей</i>	<i>добре</i>
<i>1,0 – 1,9 балів</i>	<i>35 – 59 % правильних відповідей</i>	<i>достатньо</i>
<i>0 – 0,9 балів</i>	<i>0-35 % правильних відповідей</i>	<i>незадовільно</i>

Самостійна робота (оцінювання для денної та заочної форм навчання)

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Оцінка</i>
<i>2,5-3,0 балів</i>	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді</i>	<i>відмінно</i>
<i>2,0 -2,4 балів</i>	<i>Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності</i>	<i>дуже добре</i>
<i>1,0 – 1,9 балів</i>	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки</i>	<i>добре</i>
<i>0,3 – 0,9 балів</i>	<i>Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки</i>	<i>достатньо</i>
<i>0 – 0,2 балів</i>	<i>Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді</i>	<i>незадовільно</i>

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: *Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.*

Практичні заняття: *виконання практичних робіт з наступним захистом їх результатів.*

Самостійна робота: *робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо).*

Тестування: *метод оволодіння лекційним матеріалом: онлайн -тестування.*

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Цифрова економіка. Криптовалюти [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Кирилов, В. Г. Грановська, В. М. Крикунова та ін. ; Херсон. держ. аграр. ун-т. — Херсон : Олді+, 2021. — 228 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2094622>
2. The (Near) Future of Central Bank Digital Currencies : Risks and Opportunities for the Global Economy and Society [Електронний ресурс] = (Близьке) майбутнє цифрових валют центрального банку: ризики та можливості для глобальної економіки та суспільства / edited by : N. Bilotta, F. Botti. — Bern ; New York : Peter Lang, [2021]. — 200 p. : online resource. — (Global politics and security ; Vol. 7). <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2048427>
3. Money and debt : the public role of banks [Електронний ресурс] = Гроші та борг: державна роль банків / Bart Stellinga, Josta de Hoog, Arthur van Riel, Casper G. de Vries. — Cham, Switzerland : Springer ; WRR The Netherlands Scientific Council for Government Policy, 2021. — 247 p. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2244713>
4. The Japanese banking crisis [Електронний ресурс] = Японська банківська криза / Himino Ryozo. — Singapore : Palgrave Macmillan, 2021. — 121 p. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2234896>
5. Управління фінансовими ризиками [Електронний ресурс] : навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою та дистанційною формою організації освітнього спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" / Л. М. Хрящевська ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. — Миколаїв : Вид. Румянцева Г. В., 2022. — 359 с. : іл. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2244419>
6. Міжнародний страховий бізнес [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів друг. (магістр.) рівня вищ. освіти спец. 072 "Фінанси, банк. справа та страхування" / М. А. Дем'янчук, Н. Д. Маслій ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Економіко-правовий ф-т. — Одеса : Гельветика, 2024. — 178 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2892459>
7. Безпека банківських систем [Електронний ресурс] : навч. посіб. / П. С. Усік, К. О. Буравченко ; Центральн. нац. техн. ун-т. — Кропивницький : ЦНТУ, 2022. — 194 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2134264>
8. Облік у банках [Електронний ресурс] : практич. посіб. / К. О. Утенкова ; Харків. нац. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Харків : ЦУЛ, 2021. — 176 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2166141>
9. Економічний ризик та його оцінка [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спец. "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньо-професійної програми "Фінанси і кредит" / А. В. Череп, А. П. Кущик ; Запоріж. нац. ун-т. — Запоріжжя, 2021. — 316 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.2249918>

Додаткові:

1. Банківська справа [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.
2. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. — [2-ге вид. випр. і доповн.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с.
3. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#)

Викладач /ПІДПИСАНО/ Тетяна МАРКОВА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку та аудиту

Протокол від «01» вересня 2025 р. № 2

Завідувач кафедри /ПІДПИСАНО/ Наталія КУПРИНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП *Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок*
к.е.н., доцент

/ПІДПИСАНО/ Ольга ЄВТУШЕВСЬКА